

Bíró Zoltán

Laudáció Lezsák Sándor akadémiai székfoglalójához

Lezsák Sándor elmondta székfoglalóját és benne életrajza első felét. Az életrajz második fele pedig legalább annyira izgalmas volna, mint az első. Ám ha a 87. előtti történetet nézzük, akkor is marad hiányérzetünk. Mert a 79-es rendezvény előtt – ami kétség kívül nagy fordulópont volt az életében, hatással a magyar társadalom életére is – az antológia rendezvény kezdte áttörni az 56-tól elválasztó falat. A 79-es ennek az Antológia estnek a folytatása és kiterjesztése, magasabb szintre emelése volt. Ez igazán merész vállalkozás volt, Lezsák bevonta Illyést és Csoórit és kényszeredetten résztvevője lett a hivatalos Magyarország is, foglalkozott e rendezvénnyel a pártközpont, a minisztérium és az írószövetség, részt vettek a találkozón is, majd utána nagy lépéssel igyekeztek gátolni a sajtóbeli visszhangját.

Nem esik szó arról, hogy az Antológia-est, majd a nemzeti önismeret tárgyában szervezett 79-es rendezvény után mi történik. Pedig 1987. szeptemberében ismét Lakiteleken lesz egy rendezvény, melynek már az egész Magyarország jövője volt a tárgya, és a közel száz résztvevő között már nem a fiatal írók nemzedékké szerveződése volt napirenden, hanem a magyarság sorskérdései. És ettől kezdve az elkövetkező két esztendőben a magyar társadalom lépésről-lépésre leváltotta a rendszert.

A székfoglaló természetesen terjedelmi korlátot is jelent. Lezsák Sándor kiválasztott egy szakaszt az életéből és azt részletesen mutatja be, az alkalomhoz illő módon. Ám eközben felvillantja egy fiatalember lehetőségeit is, ha van bátorsága vidéki létére országos ügyekbe beleártani magát nemzedéke nevében. Nyolcvanhét szeptemberétől sok minden történt, míg 90-ig eljutottunk. Nehéz volna ebből a két évből kiválasztani egyik vagy másik eseményt, melynek részletes bemutatása jobban jellemezné őt magát, és a körülményeket. Nehéz volna azért is, mert viszonylagos elszigeteltsége, magánya feloldódott idő közben, s immár nem egyedül állt neki a szervező munkának, hanem társakkal szoros szövetségben, a hét majd kilenc fős baráti társaság személyi adottságainak, és munkamegosztásának a keretében. Hihetetlen munkabírással és alázattal tette a dolgát és járta útját Budapest és Lakitelek között, s tette Lakiteleket az MDF-mozgalom adminisztratív központjává.

Lezsák Sándorra az elkövetkező két évtizedben számos megalázó buktató várt. Ő azonban makacsul hitt abban, hogy amit elkezdett a 70-es években, annak a gyümölcseit előbb-utóbb mégis élvezni fogja. És így történt. Túl az MDF szerencsétlen történetén, ő maradt Lezsák Sándor Lakitelekről, maradt a ház, a család, a népfőiskola és a köré szervezett kisváros, mely az utóbbi évek során alakult ki, s fejlődött napról napra. Eközben Lezsák Sándor körül is megváltozott minden: szétesett végképp az MDF, őt és társait, az MDF létrehozóit, eszmei alapjainak és programjának felvázolóit egyszerűen kizárták a pártból. Ám akik így kívül rekedtek, helyet találtak a Fideszben, itt folytatták a politikát, melyet elkezdtek az MDF korai időszakában.

Lezsák kiemelkedett ebből a körből is, és mint egy népmesei hős, sárkányokon és boszorkányokon magát áttörve, elnyerte a fele királyságot, felépítette magát az országgyűlésben, felépítette a lakiteleki népfőiskolát és közben írt, verset, prózát, színművet. Soha nem feledkezett meg a magyar közösségről, annak szolgálatáról, még íróként sem. Élete maradt a nemzetért, a családjáért és a magyar kereszténységért vállalt élet, küzdelem és fáradhatatlan munka.

Budapest, 2022. 06. 14.

Bíró Zoltán